

Fiets in de versnelling: 12 fietsideeën

Maart 2023

D66

Al meer dan een decennium staat bij D66 de fiets op één als het om mobiliteit gaat. De fiets is goed voor gezondheid, natuur en milieu. Wat D66 betreft is en blijft ons stalen ros daarom hét vervoermiddel voor reizen naar werk of school, bezoek aan supermarkt, vrienden en familie of om de natuur in te gaan.

Om die reden is het goed nieuws dat dit kabinet en decentrale overheden maar liefst 1,1 miljard euro investeren in onze fietsinfrastructuur. Een mijlpaal: nooit eerder investeerde een kabinet zoveel geld in de fiets. Dat betekent veilige fietspaden apart van autowegen, doorfietsroutes en nieuwe fietsenstallingen bij trein- en busstations. Voor toekomstige investeringen in fietsinfrastructuur wordt het dankzij D66 mogelijk dat de Rijksoverheid bijdraagt aan fietsinfrastructuur van decentrale overheden. Dit in gevallen waar een investering in fietsinfrastructuur bijdraagt aan de oplossing van nationale problemen, zoals bijvoorbeeld luchtverontreiniging, het fileprobleem of drukke treinen.

Daarnaast neemt het aantal fietsen in Nederland toe. Nu hebben we met zijn allen naar schatting zo'n 23 miljoen fietsen, meer dan 1 fiets per Nederlander. Toch zijn we er dan nog niet. Er is meer winst te behalen voor gezondheid, natuur en milieu. Al vanaf 3,7 kilometer reisafstand nemen mensen nu liever de auto dan de fiets. Fietsbare afstanden tussen de 7,5 en 15 kilometer doen we in 70% van de gevallen nog met de auto en maar 15% doet het per fiets.

Werk aan de winkel dus. D66 zet met de volgende 12 ideeën de fiets in de volgende versnelling.

Zorgeloos fietsen

1. Veilig je fiets stallen

De fiets is essentieel voor de spreekwoordelijke eerste en laatste kilometer rondom het openbaar vervoer. Bij veel treinstations kan je dankzij investeringen van het vorige en huidige kabinet nu veilig je fiets stallen. Maar bij bushaltes blijft dit nog achter, terwijl dit voor veel mensen het startpunt is van hun ov-reis. Als je daar je (elektrische) fiets parkeert, wil je die ook veilig kunnen opbergen, zodat je je geen hoeft te zorgen maken dat er wat gebeurt met je fiets. D66 wil daarom dat er meer werk wordt gemaakt van veilige parkeeroplossingen bij bushaltes, zoals afsluitbare fietsenstallingen en parkeernietjes. Dit moet worden geregeld bij de invulling van de mega-investering die dit kabinet doet in de fiets- en ov-infrastructuur.

2. Deelfietsen bij bushaltes en P&R

Na je reis met bus of trein ben je vaak nog niet precies op je bestemming. In veel steden en dorpen zijn er OV-fietsen bij de trein- en busstations. Maar, we moeten een stap verder, want de reis eindigt niet altijd op het busstation. Ook bij bushaltes langs de route kan een deelfiets een welkome aanvulling zijn, met name buiten de steden, waar bushaltes minder rijk gezaaid zijn. D66 wil daarom dat de staatssecretaris in gesprek gaat met provincies, gemeenten en vervoerders in deze gebieden om zo het

aanbod van deelfietsen langs buslijnen te stimuleren. Wat D66 betreft moet je die gewoon kunnen betalen met je OV-kaart of OV-pay, ongeacht de aanbieder. Zo maken we de fiets nóg meer onderdeel van ons openbare vervoersysteem.

Ook bij Park & Ride en voorzieningen (grote parkeerplaatsen aan de randen van de stad) moeten meer deelfietsen beschikbaar worden gemaakt.

Daarnaast kunnen we de OV-fiets aantrekkelijker maken door bij stallingen ook kinderzitjes aan te bieden. Zo kunnen (groot)ouders na hun ov-reis ook met hun (klein)kind doorfietsen.

3. Verzorging onderweg

Onderdeel van de mega-investering van dit kabinet in de fietsinfrastructuur zijn zogenaamde doorfietsroutes. Doorfietsroutes verbinden verschillende stedelijke regio's met elkaar. Hierdoor wordt bijvoorbeeld fietsen naar werk veiliger én aangenamer. Ook de recreërende fietser maakt hier gebruik van. D66 wil dat we belangrijke doorfietsroutes meer gaan behandelen zoals we ook onze auto(snel)wegen behandelen, waar verzorgingsvoorzieningen beschikbaar zijn. Bij het verbeteren van bestaande en aanleggen van nieuwe doorfietsroutes wil D66 dat ook voorzieningen voor onderweg daarin worden meegenomen, zoals een openbaar toilet, fietslaadpunt en fietspompstation. Dit kan meelopen in de aanpak voor doorfietsroutes waar het kabinet geld voor heeft vrijgemaakt. Bij onze snelwegen vinden we dit vanzelfsprekend. De fietser verdient niet minder.

4. Fietscoupés

Steeds meer mensen fietsen in het weekend recreatief: met de e-bike, een mountainbike of de wielrenfiets. We hebben de prachtige natuur en fietsroutes van ons land weer herontdekt. Om die routes beter toegankelijk te maken voor de fiets wil D66 dat de staatssecretaris met treinbedrijven in gesprek gaat om in het weekend treinstellen in te zetten met meer ruimte voor de fiets. In Duitsland kennen ze al specifieke fietscoupés, die uitsluitend zijn gevuld met fietsenrekken. Hierin stal je veilig de fiets en kun je zelf een zitplaats opzoeken en van de treinrit genieten. Zo wordt recreatief gebruik van de fiets door heel Nederland makkelijker.

Inclusief fietsen

5. Een fiets hebben

Om meer te fietsen moet je wel een fiets hebben. Met een fiets wordt meedoen in de samenleving veel makkelijker. Maar niet iedereen kan zich een fiets veroorloven. In Utrecht is een maatschappelijk initiatief *Heel Overvecht Fietst* om mensen met weinig geld een fiets te schenken. Het project knapt gedoneerde fietsen op en mensen met een stadspas kunnen zo'n fiets krijgen. Dit project is afhankelijk van donaties van tweedehands fietsen.

In de fietsdepots van gemeenten staan fietsen die zijn verwijderd (bijvoorbeeld van foutparkeerders). Na een bepaalde periode (6 weken of enkele maanden) worden deze fietsen opgehaald door opkopers. D66 wil dat gemeenten gestimuleerd worden om

regelmatig een aantal van deze fietsen beschikbaar te stellen voor maatschappelijke initiatieven. Dat is wel zo sociaal.

Dat betekent op korte termijn dat ze minder streng omspringen met de opkoopcontracten. Op langere termijn moeten afspraken hierover worden opgenomen in de contracten met opkopers zelf. D66 wil dat het kabinet gemeenten hiertoe gaat aanjagen.

6. Een fiets kunnen rijden

Het aantal kinderen dat niet goed kan fietsen neemt toe. In Amsterdam kan een op de vier kinderen niet fietsen. In sommige wijken in Nederland gaat de helft van de kinderen niet op de fiets naar school en het aantal fietsexamens dat op scholen wordt afgelegd daalt. D66 wil dat de staatssecretaris ingrijpt. De overheid moet de omvang van dit probleem in kaart brengen, het dalende aantal afgenomen examens een halt toe roepen en een aanpak opstellen. Onderdeel van zo'n aanpak zijn wat D66 betreft duidelijke doelen voor afgenomen fietsexamens en campagnes om ouders aan te moedigen hun kinderen met de fiets naar school te laten komen. Immers, wie jong leert fietsen blijft dat ook de rest van diens leven doen.

7. Ruimte voor toegankelijk fietsen

Dankzij de 1,1 miljard euro van het kabinet krijgen we veel nieuwe fietsinfrastructuur. Maar onze huidige fietsinfrastructuur is niet altijd vriendelijk voor mensen met een functionele beperking die gebruik maken van speciale fietsen, bijvoorbeeld met drie wielen. Deze fietsen zijn veel breder en hebben dus last van paaltjes in de weg, smalle fietspaden, drempels en stallingen zonder werkende liften of speciale fietsplekken. Die problemen moeten we niet herhalen. Daarom wil D66 wil dat het kabinet komt met richtlijnen voor een inclusieve fietsinfrastructuur. Zo helpen we provincies en gemeenten die nieuwe fietsinfrastructuur meteen inclusief aan te leggen. Daarnaast wil D66 dat de gereserveerde middelen uit het Nationaal Toekomstbeeld Fiets voor betere stallingen ook ingezet worden voor vaste plekken voor bredere fietsen en voor fietsen van mensen die de verhoogde zware fietsplekken niet kunnen gebruiken en dus een vrije plek op de grond willen hebben. Idealiter zijn deze plekken ook te reserveren.

Fietsen in ons waterrijke land

8. Pontjes in de vaart houden

Pontjes of veren zijn onderdeel van de Nederlandse fietscultuur en –infrastructuur. Niet alleen voor recreatieve fietsers. In sommige gevallen zijn deze pontjes onderdeel van de vaste fietsroute naar bijvoorbeeld school of werk. Dat deze pontjes of veren blijven varen is niet altijd gegarandeerd. We zagen dit bijvoorbeeld recent in Gelderland en Utrecht. Zo werd bij Nieuwer Ter Aa een pont uit de vaart genomen zonder dat een goed alternatief voorhanden was. D66 vindt dat een kwalijke zaak en wil dat betrokken overheden zich tot het uiterste inspannen om deze pontjes te behouden. Ook moet je op de pont of het veer eenvoudiger kunnen betalen, bijvoorbeeld met je OV-kaart.

9. Traag over de dijken

In Marsmans gedicht gaat de rivier traag door oneindig laagland. Dat zou wat D66 betreft ook moeten gelden voor het verkeer op de dijken langs die rivier. Op veel plekken zijn de dijkwegen zo ingericht dat het racen door auto's aanmoedigt, terwijl wandelaars en fietsers er graag (recreatief) gebruik van maken. D66 wil dat Rijkswaterstaat, provincies en waterschappen een aanpak formuleren om bij groot onderhoud aan de dijken de dijkwegen snelheidsremmend aan te passen. Dat kan bijvoorbeeld door het 'knippen' van wegen, standaard 30 kilometer per uur of meer drempels. Zo maken we onze dijken en het achterliggende natuurlandschap aantrekkelijker voor recreatie, sport en omwonenden.

Duurzamer fietsen

10. Stimuleren van vrachtfiets

Voor het vervoeren van pakketjes en boodschappen speelt de fiets een steeds groter wordende rol. Zogeheten *cargobikes* voorkomen dat onze gemeenten volslibben met bestelbusjes en vrachtwagens. Dat is wel zo duurzaam en spaart ruimte voor parkeerplekken die we kunnen inzetten als groen. Met slimme combinaties van pakketpunten en *cargobikes* slaan we dus twee vliegen in één klap. D66 wil daarom dat het kabinet het gebruik van *cargobikes* onder vervoersbedrijven gaat stimuleren, bijvoorbeeld als onderdeel van de al bestaande subsidieregels voor de zero emissiezones voor de stadslogistiek die vanaf 2025 in een aantal gemeenten geldt.

11. Circulaire fietsen

Met 23 miljoen fietsen in Nederland zijn er meer stalen rossen dan mensen. Al die fietsen worden op een bepaald moment afval. Een gemiddelde fiets weegt al snel tussen de 15 en 20 kilo en is van aluminium gemaakt. Het maken van aluminium kost een hoop energie waarbij (nog) veel uitstoot vrijkomt. D66 wil daarom dat we beter, zuiniger en efficiënter omgaan met de berg aluminium die de 23 miljoen fietsen in ons land samen vormen. Dat betekent: circulair en efficiënt materiaalgebruik bij het maken van nieuwe fietsen en het stimuleren van het terugbrengen van je afgedankte fiets voor hergebruik. D66 wil dat het kabinet in gesprek gaat met fietsenfabrikanten en -verkopers en hier met hen afspraken over maakt.

Ambitieuus fietsen

12. Meer fietsambitie

Om de klimaatcrisis te bestrijden zullen we ons reisgedrag flink moeten vergroenen. Bij de inrichting van onze gemeenten staat de auto nog altijd centraal. Denk bijvoorbeeld aan parkeerplekken of voorrangregels. Zo neemt een geparkeerde auto 10 keer meer ruimte in dan een fiets! Dat moet wat D66 betreft veranderen. Bij gezond, fijn en leefbaar wonen, werken en recreëren hoort wandelen en fietsen het vertrek punt te

zijn. In belangrijke adviezen aan het kabinet staat dat als de mobiliteitssector wil voldoen aan hun klimaatdoelen het aantal gereden autokilometers omlaag moet. Om dat aan te pakken is de fiets is wat D66 betreft dé oplossing.

In het Nationaal Toekomstbeeld Fiets heeft de staatssecretaris een doelstelling aangekondigd om deze kabinetsperiode 100.000 extra mensen de fiets te laten nemen naar werk. Dat klinkt ambitieus, maar in de periode 2017-2019 – twee jaar dus – namen maar liefst 120.000 extra mensen de fiets naar werk. D66 vindt dus dat het ambitieuzer kan en wil dat de staatssecretaris inzet op 150.000 extra fietsforenzen. Daarnaast wil D66 dat de staatssecretaris concrete doelstellingen formuleert om meer kinderen op de fiets naar school te laten komen.